

Етимни боқиб олишда уни фамилия ва «номи»мизга ўтказмаслигимиз керак

16:24 / 27.04.2016 4107

Етимни боқиб олишда уни фамилия ва «номи»мизга ўтказмаслигимиз керак, бу маълум, аммо етимнинг ота-онаси маълум бўлмаса нима қилиш керак. (ташландиқ бўлса)

Кейин конунан уни «боқиб олишда» ҳам фамилиянгизга ўтказмасангиз ҳар хил муаммолар бўлади, шу муаммолар етимхоналарнинг кўпайишига сабаб бўлиши мумкин. Жамиятимизда етимларнинг сонини камайтиришимиз учун нималар қилишимиз керак (яъни етимларни боқиб олиш ва уларни тарбия қилишда миллатнинг роли нимадан иборат)

ЖАВОБ: Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм.

Аллоҳ таоло:«**Аммо етимга қаҳр қилмагин.Ва аммо «соил»га зажр қилма. Ва аммо Роббингнинг берган неъматини ҳақида сўзла**», деган.

Зуҳо сурасидаги ушбу оятларда етимларга Аллоҳ таоло яхшилик қилишга амр қилмоқда: «**Аммо етимга қаҳр қилмагин**».

Яъни, уни хорлама, камситма, ҳаққини ема ва ҳоказо.

Ҳадиси шарифда: «Мусулмон оилаларнинг энг яхшиси етимга яхшилик қилувчисидир, энг ёмони эса, етимга ёмонлик қилувчисидир», дейилган.

Аллоҳ таоло Моъун сурасида динсиз шахсни маззамат қилиб: «**У етимни қўполлик билан ҳайдайдир**», деган.

Яъни, ўша охират жазосини ёлғонга чиқарувчи киши етимга қўполлик қилувчи, уни ўз олдидан ҳайдаб солувчи одамдир. Ҳа, фақат охират жазосини ёлғонга чиқарувчи шахсина етимга шу муомалани қилиши мумкин.

Етим одатда ожиз, заиф шахс бўлади. Етимни хорловчи, унга зулм қилувчи, ҳаққини поймол қилувчи шахсни диндор деб бўлмайди.

Шунинг учун ҳам Аллоҳ таоло охиратни ёлғонга чиқарувчиларнинг аввалги сифатини бундай сифатлади.

Аллоҳ таоло Инсон сурасида Ўзининг аброр бандалари васфида: «**Албатта, биз сизларни фақат Аллоҳнинг розилиги учун таомлантирамиз. Ва сизлардан мукофот ёки ташаккур хоҳламаймиз**», деган.

Бу ояти карималарда кишиларга, жумладан, етимларга яхшилик қиладиган аброр бандаларнинг васфлари батафсил шарҳ қилинмоқда:

«Ўзлари таомни яхши кўриб турсалар ҳам уни мискин, етим ва асирларга беришади».

Ана, аброрларнинг хислати нима экан! Улар ҳаттоки ўзларига таом керак бўлиб, ҳожатлари тушиб турса ҳам, мискин, етим, асирларни ўзларидан устун қўйиб, таомни уларга берадилар. Таом яхши бўлса, албатта, уни кўпроқ тановул қилишга кишида мойиллик бўлади.

Ана шундай ҳолларда уни фақирга бериш бойнинг камбағални ҳурмат қилишидан келиб чиқади. Бу эса ўз навбатида улар орасида тенглик бўлишига олиб келади.

Оятдаги «мискин» сўзининг алоҳида таъкидланиши ҳам айнан шунга қаратилган. Чунки мискинга, яъни ўзига ва оиласига етарли еб-ичиш таоми бўлмаган одамга ёрдам бериш ўзига тўқларнинг бурчидир.

Етимларга ёрдам бериш ҳам ниҳоятда савобли иш. Етимларга овқат, кийим-кечак, таълим ва тарбия бериш ўзига тўқларнинг зиммасидаги бурчдир. Шундай қилинса, етим жамият учун фойдали шахс бўлиб етишади. Агар унга бепарво қаралса, камситилса, разолат ва жиноят кўчасига кириб, ўзи яшаётган жамиятга фақат зарар келтирувчи шахсга айланади. Бунга мисол келтириб ўтириш шарт эмас. Атрофимизга ақл кўзи билан бир назар солсак бас.

Ислом дини кишилик жамиятида қарор топа бошлаган дастлабки кунларданоқ душманлардан қўлга тушган асир ҳаётини сақлаб қолиш, унинг инсонлик ҳуқуқини ҳурмат қилишга даъват этди.

Бу ҳақда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга оятлар ҳам нозил қилинади. У зот бундан 1400 йил аввал, бутун дунё инсон ҳуқуқи нима эканини билмай турган бир пайтда Аллоҳнинг ана шундай инсонпарвар ҳукмини эълон қилдилар.

Саҳл ибн Саъд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Мен ва етимнинг қафили жаннатда мана бундоқмиз», деб кўрсаткич ва ўрта бармоқларини бирлаштириб кўрсатдилар». Тўртовлари ривоят қилган.

Бу ҳадиси шарифда етимни ўз кафолатига олган кишига жаннатда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга бўлиш ваъда қилинмоқда. Бу эса етимга кафиллик қилиш улуғ иш эканига далилдир.

Муслимнинг ривоятида: «Ўзига қарашли ёки ўзгага қарашли етимнинг қафили ва мен жаннатда мана булар каби бўламиз», деб кўрсаткич ва ўрта бармоқларга ишора қилдилар», дейилган».

Бундан етим қафили қариндошлардан бўладими ёки тамоман бегоналардан бўладими барибир унга бериладиган мукофот олий даражада бўлаверишини билиб оламиз.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Ким икки мусулмондан бўлган етимни тутиб таом ва шароб берса, албатта, Аллоҳ уни жаннатга киритади», дедилар». Термизий

ривоят қилган.

Мусулмон ота-онадан қолган етимни риоясини қилиш қанчалик улуғ ишлигини ушбу ҳадиси шарифдан билиб оламиз.

Сафвон ибн Сулайм розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: «Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Бева ва етим учун саъй-ҳаракат қилувчи Аллоҳнинг йўлидаги мужоҳид кабидир. Ёки наҳорни рўза тутиб, тунни бедор бўлиб ўтказувчи кабидир», дедилар». Икки шайх ва Термизий ривоят қилган.

Ҳаммамиз Аллоҳнинг йўлидаги мужо-ҳиднинг қанчалар улуғ иш қилишини ва унга бериладиган савоблару мартабалардан яхши хабардормиз.

Шунингдек наҳорни рўза тутиб, тунни бедор бўлиб ўтказувчи киши қанчалар улуғ иш қилишини ва унга бериладиган савоблару мартабалардан яхши хабардормиз.

Энди эса бева ва етим учун саъй-ҳаракат қилувчи ҳам улар билан баробар эканлигини билиб олдик. Бас, бева ва етим учун саъй-ҳаракат қилувчилардан бўлишга уринайлик. Валлоҳу аълам.